

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobkyně: **T. H. P.**
nar. X, státní příslušnost Vietnam
t. č. pobytem X
zastoupena obecným zmocněncem K. T. T.
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2022, č. j. OAM-871/ZA-ZA11-HA15-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobkyně uvedla jako důvod žádosti pouze ekonomické důvody a zároveň neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážné újmě podle § 14a téhož zákona.
- 2. Z výpovědi žalobkyně totiž vyplynulo, že do ČR přicestovala výhradně za účelem zaměstnání, protože ve Vietnamu si nebyla schopna nelézt práci a chtěla si v ČR vydělat

peníze, jimiž by pomohla rodině. Jiné důvody odchodu ze země původu a následného podání žádosti o mezinárodní ochranu nesdělila.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítla, že rozhodnutí žalovaného považuje za porušení svých lidských práv. Jeho hodnocení situace lidských práv ve Vietnamu není přesné. Pokud by se žalobkyně musela rozhodnutí podřídít, utrpěla by velmi špatné psychické následky.
4. Dále žalobkyně shrnula svou výpověď učiněnou v řízení před žalovaným a uvedla, že podle tohoto zápisu byl důvod její žádosti ekonomický, ve skutečnosti však má důležitý důvod, který chtěla vyjádřit u soudu namísto u žalovaného. Žalobkyně je obětí obchodování s lidmi. Žalobkyně a její rodina si musely půjčit peníze, aby je dali mafiánskému gangu převaděčů, kteří měli „linku“ na posílání lidí do Evropy za prací a „dělali mnoho dalších nelegálních věcí“. Po příjezdu žalobkyně do ČR byly všechny pracovní změny na mafiánských makléřích, kteří poškodili její doklady, opustili ji a nevrátili peníze. Žalobkyně jim naopak musela přispívat měsíčně částí mzdy. Žalobkyně velmi dobře zná jejich nelegální podnikání, včetně úředníků a členů Komunistické strany Vietnamu pracujících na vietnamském konzulátu. Zkorumpovaní straníci a mafiánské gangy se bojí, že pokud by se žalobkyně vrátila do Vietnamu, udala by je. Mohou si proto najmout vrahy, aby žalobkyni zabili. Žalobkyni tedy hrozí smrt nebo nelidský trest či ponižování ze strany zkorumpovaných členů komunistické strany. Rozhodnutí žalovaného považuje za nesprávné, nezákonné a nepřezkoumatelné.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření zdůraznil, že příběh žalobkyně prezentovaný v žalobě je zcela odlišný od jejich tvrzení učiněných v průběhu správního řízení. Obsah žaloby je také špatně srozumitelný. Žaloba je formulována zcela obecně, bez upřesnění vztahu tvrzených skutečností k žalobkyni. Žalobní námítky nesvědčí o tom, že by žalovaný porušil zákon o azylu či zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný proto v této souvislosti odkázal na obsah správního spisu a zejména žalobkyninu vlastní výpověď. Zdůraznil, že posouzení žádostí o mezinárodní ochranu vychází ze zásady individuálního posuzování. Žalovaný proto v první řadě vychází z tvrzení samotného žadatele, teprve následně může tato sdělení hodnotit ve světle zpráv o zemi původu. Úkolem žalovaného je umožnit žadateli sdělit všechny důvody jeho žádosti, nemůže však žadateli předestírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle udělována.
6. Žalobkyně byla seznámena s podklady rozhodnutí a měla možnost se k nim vyjádřit nebo navrhnout doplnění, byla při tom zastoupena zmocněným zástupcem. Dále žalovaný zopakoval svou argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí a zdůraznil, že skutečnosti uvedené v žalobě žalobkyně v průběhu správního řízení nezminila. Žalovanému proto nelze klást k tíži, že je nezkoumal. Žalobní námítky jsou podle žalovaného účelové. Žalobkyně pouze domýšlí krajní scénáře, které se snaží soudu podsunout jako realitu.

IV. Posouzení žaloby soudem

7. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 27. 1. 2022; žaloba byla odeslána dne 9. 2. 2022), osobou k tomu oprávněnou a splňuje

všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (žalovaný výslovně, žalobkyně implicitně).

8. Žaloba není důvodná.
9. Žalobkyně brojí proti zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle kterého se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, „*jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody*“.
10. Z citovaného ustanovení vyplývají dvě podmínky: (1) žadatel uvádí pouze ekonomické důvody a zároveň (2) neuvádí skutečnosti, který by svědčily o tom, že mu hrozí pronásledování nebo vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Soud přisvědčil žalovanému, že tyto podmínky byly v posuzované věci splněny.
11. Žalobkyně v žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že do ČR přicestovala poprvé v roce 2008, od té doby byla ve Vietnamu jednou v roce 2014. Dále sdělila, že měla v ČR povolení k pobytu do roku 2012 za účelem zaměstnání. Poté chtěla změnit účel pobytu na podnikání, ale nepodařilo se jí to zařídit. Jako důvod žádosti označila špatnou ekonomiku v zemi původu, chtěla by v ČR zůstat a vydělat peníze, aby pomohla rodině. Dodala, že nemá peníze ani na letenku.
12. V pohovoru dne 21. 10. 2021 na otázku, z jakého důvodu požádala o mezinárodní ochranu až téměř po 10 letech od ztráty pobytového oprávnění v ČR, odpověděla, že si myslela, že je zde legálně, ale když nyní dostala výjezdní příkaz, přišla. Potvrdila, že ze země původu v roce 2008 odešla za účelem zaměstnání. Pobyt v ČR si jiným způsobem nemůže vyřídit, protože nemá finanční prostředky na návrat do vlasti ani na vyřízení dokladů. V zemi původu má i její rodina potíže s financemi a žalobkyně by tam nenalezla práci. Připustila, že důvodem její žádosti je snaha o legalizaci pobytu, a dodala, že jí lidé poradili, aby si změnila účel pobytu ze zaměstnání na podnikání, ale od té doby měla s pobytem problémy. V zemi původu žádné problémy se státními orgány neměla. Doplnila, že v ČR nemá žádné vazby. Matka, sourozenci, dítě i manžel (který má nyní jinou ženu) žijí ve Vietnamu. Závěrem potvrdila, že sdělila vše a že „nemá co tajit“.
13. S ohledem na skutečnosti sdělené samotnou žalobkyní v průběhu správního řízení nemá soud pochybnosti o tom, že byly splněny podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně totiž v průběhu správního řízení netvrdila nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že spadá pod definici uprchlíka nebo beneficiáře doplňkové ochrany. Jediné důvody, které uvedla, byly čistě ekonomické.
14. V této souvislosti soud připomíná též ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), podle níž ekonomické obtíže (byť jistě mohou způsobovat žadateli reálné problémy v řadě oblastí života) nemohou založit důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 8. 9. 2020, č. j. 8 Azs 85/2020-27, a judikaturu citovanou v jeho bodě 9, nebo usnesení NSS ze dne 19. 8. 2020, č. j. 6 Azs 185/2020-24, a judikaturu citovanou v jeho bodě 12).
15. Žalovaný svůj závěr o zjevné bezdůvodnosti žalobkyniny žádosti odůvodnil přezkoumatelně a s ohledem na skutkové okolnosti posuzované věci zcela dostatečně.

16. Závěr žalovaného žalobkyně v žalobě účinně nezpochybnila. Sama ostatně připustila, že důvody, které uvedla v průběhu správního řízení, byly ekonomické. Její argumentace však spočívá v tvrzení, že zde existují jiné „skutečné“ důvody žádosti, které ovšem popisuje poprvé až v žalobě a konstruuje zcela odlišné skutkové okolnosti od těch, které tvrdila v průběhu správního řízení.
17. Jestliže ovšem byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná právě proto, že se opírala jen o ekonomické důvody, nemůže se žadatel v řízení před správními soudy dovolávat skutečností jiných, ve správním řízení nikdy netvrzených (usnesení NSS ze dne 26. 3. 2014, č. j. 1 Azs 23/2014-26, bod 8 odkazující též na rozsudky NSS ze dne 9. 12. 2003, č. j. 7 Azs 32/2003-60, a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42).
18. V této souvislosti lze též odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která vychází z toho, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel a z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází, správní orgán zjišťuje skutkový stav v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí právě z žadatelovy žádosti, respektive z dalších jím uváděných tvrzení (srov. např. usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, nebo ze dne 2. 6. 2020, č. j. 10 Azs 448/2019-34).
19. Žadatel je tím, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany nese břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody k jejímu podání (např. usnesení NSS ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 2 Azs 272/2016-47, ze dne 16. 1. 2019, č. j. 8 Azs 239/2018-39, nebo rozsudky ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení konkrétního žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a proč. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení NSS ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23, nebo již citované usnesení č. j. 8 Azs 239/2018-39).
20. Pokud žalobkyně v průběhu správního řízení netvrdila nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že jí hrozí pronásledování nebo vážná újma, nelze žalovanému vytýkat, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně blíže nezabýval situací v zemi původu. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (viz např. usnesení NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 7 Azs 334/2019-26, bod 10, nebo ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 29/2011-53, a judikaturu tam citovanou). Hodnocení konkrétní situace se vždy děje v návaznosti na skutková tvrzení žadatele. V tomto případě však žalobkyně žádnou újmu, která by mohla být relevantní z hlediska zákona o azylu, vůbec netvrdila.
21. Soud vážil také dopady čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Nejvyšší správní soud se k této otázce vyjádřil např. v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, dovodil, že i za přímé aplikace dotčeného článku procedurální směrnice lze uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem. Současně zdůraznil, že *„[p]ovinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylíčení skutkového*

příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“ Ústavní soud na základě ústavní stížnosti proti citovanému rozsudku úvahy Nejvyššího správního soudu částečně korigoval a rozvedl v tom směru, že může existovat množství ospravedlnitelných důvodů, pro něž žadatel o mezinárodní ochranu nesdělí správnímu orgánu všechny rozhodné skutečnosti. Mezi takové ospravedlnitelné důvody Ústavní soud zařadil například to, že „dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).

22. V rozsudku č. j. 1 Azs 288/2020-27 pak Nejvyšší správní soud zdůraznil, že čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neobsahuje požadavek, aby soudy ve správním soudnictví postupovaly *ex officio* a aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Takový postup by byl v rozporu s výše citovanou konstantní judikaturou, která zásadně vychází z premisy, že je to žadatel o mezinárodní ochranu, který je povinen označit azylově relevantní důvody, přičemž není úkolem správního orgánu (tím spíše pak správního soudu), aby za něj tyto důvody domýšlel.
23. S ohledem na žalobní tvrzení a obsah spisu soud neshledal, že by zde existovaly ospravedlnitelné důvody, pro které žalobkyně nemohla uplatnit nyní nově tvrzené důvody již ve správním řízení. Z tvrzení žalobkyně ani správního spisu neplyne, že by žalobkyni nebyl dán dostatečný prostor pro vyjádření všech podstatných skutečností nebo že by na ni byl činěn nátlak či že by ji v uvedení všech rozhodných skutečností bránily nějaké objektivní okolnosti. Zároveň ze spisu i tvrzení žalobkyně samotné vyplývá, že do ČR přicestovala již v roce 2008 a od té doby zde několik let (do roku 2012) legálně pobývala a pracovala, následně se jí ale nepodařilo obnovit pobytové oprávnění. O mezinárodní ochranu požádala až v roce 2021. Tyto okolnosti nepřispívají k věrohodnosti až v žalobě tvrzených problémů s „převaděči“ či „mafiánskými makléři“, kteří měli žalobkyni vykořisťovat v souvislosti s jejím příjezdem a zaměstnáním.
24. Za popsané situace nelze hodnotit žalobkynina zcela nová žalobní tvrzení, která jsou v rozporu s její vlastní předchozí výpovědí, jinak než jako zcela nevěrohodná, a proto se jimi soud blíže nezabýval.
25. Zároveň výše popsané okolnosti týkající se délky a účelu pobytu žalobkyně v ČR dokreslují a potvrzují závěr o ekonomické motivaci žalobkyně k podání žádosti. V takovém případě bylo ovšem namístě, aby žalobkyně řešila svou situaci v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, kteří pozbyli či nezískali pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59).
26. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek aplikace § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, jeho závěr

o zjevné nedůvodnosti žalobkyniny žádosti je souladný se zákonem a je dostatečně odůvodněný.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

27. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
29. Závěrem soud doplňuje, že nerozhodoval o žádosti žalobkyně o přiznání odkladného účinku, neboť podle § 32 odst. 2 zákona o azylu má žaloba podaná proti rozhodnutí vydanému podle § 16 odst. 1 písm. a) téhož zákona odkladný účinek ze zákona.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. února 2022

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně